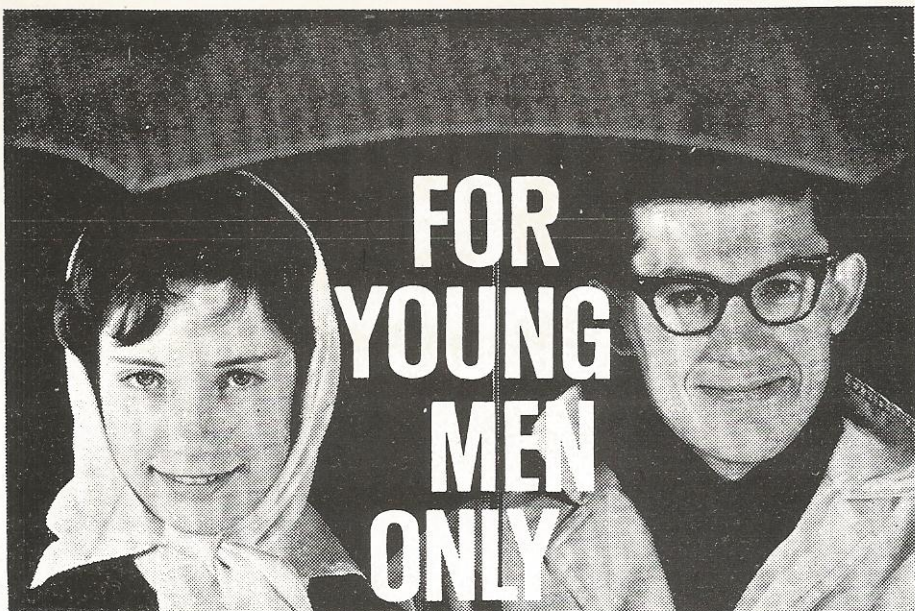

STENTOR

Wat je zoekt heeft **TWENTY**! Kleding die je onderscheidt van anderen, sfeer waarin je je thuis voelt, prijzen die je altijd meevallen! Twenty, onder het Stadhuisplein, ingang Meddens, de eerste zaak in Nederland voor jonge, moderne mannen van 16 jaar af! Twenty, met truien uit Florence, dassen en sokken uit Milaan, met costumes en regenjassen.... met alles dat sportief is en apart: kom maar kijken!

20
TWENTY
MEDDENS

Lijnbaan 54 · hoek Stadhuisplein · tel. 117940

Rotterdam

Vierde
jaargang

Vierde
nummer

maart
negentien
honderd
een en
zestig

STENTOR

OFFICIEEL ORGAAN VAN DE CALAND BOND

Redactie:

H. Ritman

F. Jager

R.J. de Hartogh

F. Troost

Redactie-adres:

R.J. de Hartogh

Lijsterbeslaan 19

Rotterdam-12

Telefoon 189117

Inhoud

	<u>pag.</u>
Van de redactie	2
Kolder	3
Literaire neigingen	7
De moderne kunst	11
Grote Bluph en de Sportmagneet .	13
Water	17
Jongere schrijvers in het literatuurschema	19
Aan de donateurs	25
Blik op luchtmacht en vliegtuigen van Rusland	26

Het vierde nummer van de Stentor is, wat de inhoud en lay-out betreft, totaal vernieuwd. Wij hebben meer zorg besteed aan de keuze van de diverse onderwerpen. Hierdoor is eenzijdigheid vermeden en kunnen al onze lezers aan hun trekken komen. Ook in de opmaak van de Stentor zijn enkele vernieuwingen toegepast, zoals in het opstel over Marsman en Lodeizen, waar de pagina in twee kolommen werd verdeeld. Verder is er van diverse lettertypen gebruikgemaakt.

Op het vorige nummer was veel kritiek. De enige kritiek, die wij schriftelijk mochten ontvangen, is elders in dit blad afgedrukt.

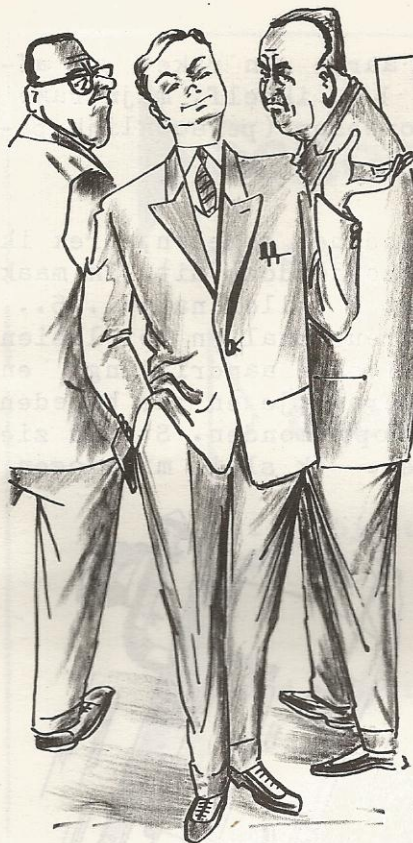
De schoolkrant is het enige middel om aan te tonen wat in de schooljeugd omgaat. De middelbare scholieren hebben nu eenmaal de drang om zich te uiten, daarvoor is de schoolkrant van zo'n groot belang. De Stentor is er niet voor een kleine groep van initiatievolle jongelui, maar voor jullie allen. Zij geven de beslissende stoot, maar jullie moeten het voortzetten, zonder jullie kunnen ook wij niet verder.

Er zijn nog domme figuren die zeggen dat het geld, dat voor de Stentor uitgegeven wordt, beter besteed kon worden aan sportmateriaal. Laten wij zwijgen over zo'n weinig smaakvolle suggestie en ze naar pagina 13 verwijzen.

Wij geloven dat deze Stentor in kwaliteit al de andere overtroeft en wij hopen zo op dezelfde voet voort te gaan.

redactie

KOLDER

Jongstleden zondag, lezers, hadden we een zgn. huiswerkloos weekend. Dan lopen op zaterdag de leraren met lange gezichten door de school, omdat ze hun geliefd martelwerktuig, het huiswerk, niet kunnen gebruiken. De leerling echter loopt met glimogen door dezelfde school en bedenkt, wat hij of zij zal gaan doen.

Ik kan wel zeggen, dat ik mijn dag goed heb besteed, lezers. Ik ben zondagsmorgens om 10 uur opgestaan (niet te vroeg, niet te laat), heb mijn ei gepeld en opgegeten, en ben op weg gegaan naar het strand. Blijkbaar waren meer mensen op dit lumineuze

idee gekomen, want het was verschrikkelijk druk (en warm) voor de tijd van het jaar.

Onder mijn arm droeg ik een doos, een schoenendoos. Ik ben, met mijn doos, naar een duintop getogen en heb daar eerst een tijdje zitten mediteren, want grote mensen mediteren altijd en omdat ik ook een groot mens wil worden, doe ik het ook.

De zaterdag passeert de revue: de ochtend op school, die ik maar zo gauw mogelijk vergeet, en dan de middag, die ik heb besteed aan het maken van een raket. Jazeker, een raket! Ten slotte maken alle grote mensen ruzie of een raket, en aangezien ik een groot mens word, doe ik het ook. De raket dan is een meesterstuk geworden. Ik zeg hier eerlijk, dat ik misschien (nog) niet zo knap ben als iemand in het jaar 2000 (ten slotte had ik maar een 5 voor algebra en meetkunde), maar toch ben

ik nu zo ver, dat ik als eerste op aarde een raket ga afschieten met een mens erin. Die mens ben ikzelf, mijn raket zit in m'n schoendoos; hij is opvouwbaar (persoonlijk patent).

Nadat ik daar zo'n tijdje al mediterend heb gezeten, trek ik de stoute schoenen aan en pak de schoendoos uit. Ik maak alles klaar en stap in de raket. Start 5 tellen na nu...5...4...3...2...1...START!!! Ik hoor een reuzeknal en het loeien van mijn "compressiemotor met hydraulische aandrijving" en ik suis de lucht in. Ik kijk door het raampje en zie beneden me niets dan open monden, alleen maar open monden. Strand zie ik niet, alleen open monden en de zee. Ik sluit mijn ogen, neem 2 aspro's en.... val in slaap.

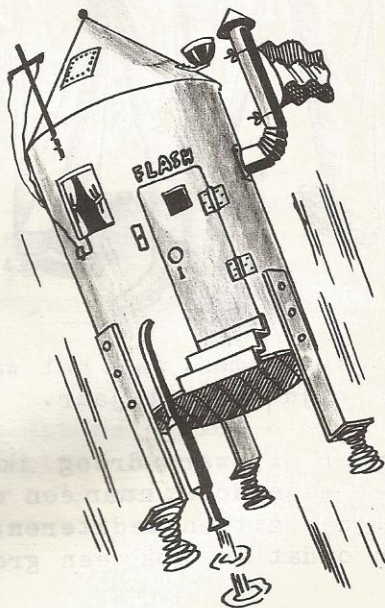
Als ik weer wakker word, heb ik gezelschap; links van me grijnst Grote Beer, die Indiaan, u weet wel. Hij zegt; "Als je nog eens beneden komt, doe dan de groeten aan m'n vrouw!". Ik knik en ben hem al weer voorbij. Ik kom nog meer bekende personen tegen: Venus, die me een knipoog geeft, en zowaar ook nog de Kleine Beer.

Ik val weer in slaap.

Als ik dan weer wakker word, zie ik voor me de maan. Ik voel me heerlijk: "februari 1961 - landing op de maan door leek X". Ik zie het al in de geschiedenisboekjes staan.

De raket landt, ik stap uit en ga een beetje uit wandelen. Nou, ik snap niet dat de heren professoren dáár zo'n drukte over maken: een troosteloze massa; alleen maar stenen en zand en koud!, zó koud dat je het tot op je botten voelt.....

Met een schok word ik wakker, de zon is weg, het strand is verlaten; de klok staat half zes. Heb ik het dan gedroomd?

Schoolmicroskopen

met 3 objectieven: 100, 200 en 300 x vergroting

Idem met verlichting

met 4 objectieven:

100, 200, 300 en 500 x vergroting

met 4 objectieven:

150, 300, 450 en 600 x vergroting

met transformator

Alles op fotogebied

Optiek "De Lens" Foto

Dansinstituut

F. D. Meyer et Fils

Leraren van het Rotterdamsch Studenten Corps

Henegouwerlaan 53b, Rotterdam-3

Telefoon 31068 - b.g.g. 82172

SPECIALE SCHOLIERENCLUBS
BEGINNEND en GEVORDERD
f 25,-- per persoon
(Dagelijks na schooltijd)

Privés dagelijks vol-
gens afspraak

Literaire neigingen

Klaaglied van een tweede-klasser

Wat de grote wijsheid van "eenvoudige" woorden is, bewijst het stukje: "De tijd stond niet stil" van M.Schröder. Berke-bomen, die naakt en kaal zijn en dan nog "ongezien" voorbij-flitsen, zijn inderdaad overbodig. Doch na een eenvoudig rekensommetje was het mij niet meer duidelijk, hoe een zich kronkelende weg in helften gedeeld kan worden door strepen. Ik dacht dat er slechts twee helften konden bestaan. En die man lijkt mij schilderachtig. Zijn gelaat is onbeduidend, hoewel de voren erin op leed duiden, en deze onbeduidendheid wordt dan nog geaccentueerd door heldere ogen en een uit de oogkassen kijkende kracht. Zo'n kracht vind ik echt "ongekend".

Moeiteloos snelt de wagen op tegen (hoe leuk trouwens om over "opsnellen" en "voorttrillen" te lezen) de helling, die in dit heuvelend landschap de voorloper van de eerste heuvels blijkt te zijn. Een eind verder drukt het ding zijn gaspedaal in, doch de snelheid van de wagen wordt door de man opgevoerd, en dan nog wel met een drift, die ijskoud is en waarvan de kracht woedend is. De man vraagt zich af of hij geen dier met menselijke neigingen is en toch vervloekt hij ook dit "houvast"! Ondanks de kille vastberadenheid. Intussen is de wagen aan het razen geslagen, jankend en voorts "krioelend snel". Heerlijk! Het was een stevig ding, want het wist een boom niet alleen te ontwortelen, maar ook te doorboren. In de regelen, die hieraan voorafgingen, werden dood en leven in alle mogelijke combinaties opgeschreven en nu ligt daar een gestalte, die levenloos is.

Maak het toch niet zo moeilijk! In de eerste klas leerde ik, dat iets tot de levenloze natuur gerekend wordt, als het nooit geleefd heeft en dat, als iets dood heette, het dan in ieder geval geleefd moest hebben.

Terwijl het bloed lekt, drupt het en zo dadelijk gaat de hele sante kraam rotten, "zoals gebruikelijk" weet M. Schröder nog mede te delen, alvorens hij/zij zijn/haar signatuur onder het geheel zet. Men zou zich afvragen of M. Schröder zich misschien eenmaal naar "Psycho" van Hitchcock begeven heeft. En toch heeft mij een zin bijzonder getroffen. Ik waag het erop, deze - iets veranderd - neer te zetten:

GOD, ZIJN DIT GEDACHTEN?

IK WEET HET NIET MEER.

Beste redactie,

Ik weet dat dit geen opbouwende, maar afbrekende kritiek is. Ik schrijf dit ook alleen aan jullie persoonlijk. Ik zou nl. willen vragen of jullie een Stentor als de laatste voor iedereen geslaagd vinden. Ik weet wel hoe het stukje "De tijd stond niet stil" bedoeld is en ik vind het ook wel knap, maar ik weet zeker, dat jullie niet zouden willen dat de eerste- en tweedeklassers, die toch een flink deel van onze school uitmaken, Stentors als deze dichtklappen met hartgrondig: "Waar-deloos"!!! En velen doen dit. Dachten jullie, dat ze "hård-stikke goed" zouden zeggen van een dichterlijk "Pleidooi voor het leven", van een stuk als "De tijd stond niet stil?". Het verhaal van Gerrit Koopmans stak af tegen deze dingen, maar hij zit dan ook prompt in de tweede. De stukken zijn op zichzelf wel goed en interessant, maar voor ons moeilijk te begrijpen en daarom vervelend.

Is al de kopij die jullie van eerste- en tweedeklassers krijgen (zie voorwoord "Redactioneel" laatste Stentor) dan zo nietswaardig, dat er absoluut geen stuk van gepubliceerd kan worden? Moeten wij kopij insturen en dan toch uitsluitend dit lezen? Dat is misschien wel leuk voor de vierde en vijfde klassen, maar de Stentor is toch niet alleen voor hen?

Charlot Out

NASCHRIFT

Spectaculair. Spectaculairder dan de kopij die erbij geleverd is. Dat dachten wij van de kritiek die we, eindelijk, mochten ontvangen.

Veel kritiek is de redactie langs directe en indirecte wegen ter ore gekomen, na de verschijning van het derde nummer van de Stentor. Deze alleen was schriftelijk gesteld.

We mogen aannemen dat deze kritiek de zuivere vertolking van gevoelens van vele van onze lezers is. Aan ons nu de taak de kritiek te ontzenuwen.

Wat betreft de kritiek op "De tijd stond niet stil" dit: Het is een verhaal, waarin de fantasie alle vrijheid gelaten is. Om het fantastische, het irreële, kracht bij te zetten heeft Marian Schröder woorden gebruikt, geladen met veel symboliek en een grote emotionaliteit. Het is o.i. onjuist een dergelijk verhaal op de letter te bestuderen. Overigens gedooft de moderne trant een zekere mate van verwardheid en het is voor "dichterlijke" prozaschrijvers moeilijk zich los te maken van "modernismen".

Ons beleid bij het samenstellen van de Stentors is dit geweest: wij hebben, door de hoge kosten van het drukken, twintig pagina's ter beschikking. Zes vallen eraf voor advertenties. Wij hebben vijftwintig pagina's plaatsbare kopij; de norm hierbij ligt waarlijk niet te hoog. Daarvan zijn achttien "redactiepagina's". Dan nemen we negen bladzijden redactiewerk, twee van de vier stukken en vijf bladzijden ingezonden kopij, dié kopij, die naar ons inzicht het beste is. Deze stukken komen uit de lagere klassen en zullen dus voor allen begrijpelijk zijn en waren ze dat niet? Voor de rest van de beschikbare ruimte behoudt de redactie zich het recht voor, ook zelf plezier aan de krant te hebben door artikelen te schrijven, die althans op een Lyceum de aandacht verdienen.

Ten slotte nog één opmerking over de achtergehouden kopij: wij willen tegen iedere prijs vermijden, dat de Stentor een blad wordt, waarin voornamelijk de "stomiteiten" van leraren vermeld staan.

red.

Inviator

Een moderne sportfiets van de bekende
GAZELLE-RIJWIEL-FABRIEKEN

- met remnaaf, slot, jasbeschermer en pomp . . . f 149,50
met knijpremmen, geheel compleet f 155,--
met knijpremmen en S.A. versnellingsnaaf,
geheel compleet f 178,--

J. van't Hoff

BERGWEG 65 - Telefoon: 40044

de moderne kunst

Wanneer men over "moderne kunst" hoort spreken, wordt bij velen reeds een vooroordeel opgewekt, dat deze nieuwe vormgeving verwerpt. Ten dele is dit te begrijpen, want men moet nog wennen aan de veranderende omstandigheden, waarin echter óók de schilder verkeert. De vele vooruitgangen en ontwikkelingen op sociaal en technisch gebied brengen met zich mee, dat de vormgeving, evenals de levensstijl en het levensritme, veranderen. Ook de kunstenaar maakt deze ontwikkelingen door en zoekt naar nieuwe vormen, waarin hij zich kan uiten. Hij zoekt naar een vormgeving, die past bij de moderne opvattingen.

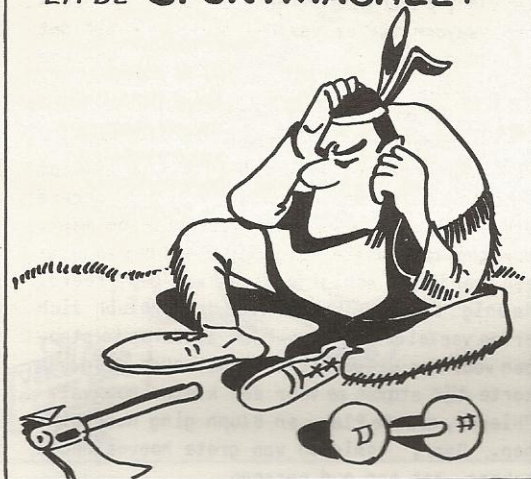
Het zou ons raar aandoen, wanneer we nu een auto uit de twintiger jaren geparkeerd zien naast een moderne, misschien mondaine, "slee". Hiermee wil ik natuurlijk niet zeggen, dat "kunstwaarden" vergankelijk zouden zijn. In de bouwkunst bijv. zien we, dat de architect zoekt naar een strakke, maar toch harmonische, verdeling van de ruimte. Ook in de schilderkunst zien we, dat de kunstenaar strakke, af en toe abstracte vormen nastreeft. Dat het niet alle kunstenaars lukt, bij het zoeken naar nieuwe vormen, tot een goede compositie te komen, is duidelijk. De "moderne" kunstenaar legt zich erop toe, de "mens" zowel geestelijk als lichamelijk in een vorm te "gieten" die past bij de tijd waarin hij leeft. De vraag, of het nu per sé nodig is, dat de kunstenaar zijn inspiratie uit in abstracte vormen, is moeilijk te beantwoorden. Het zoeken naar

nieuwe vormen is noodzakelijk voor het evenwicht in het kunstzinnigen sociaal leven. Het vooroordeel wordt geboren, doordat sommige schilders op absurde wijze hun "kunst-nummers" produceren. Deze categorie stelt zich ten doel, "het zoeken naar een manier om tot expressie te komen". De vorm waarin dit dan tot uiting moet komen, overschrijdt soms de grens van het normale, vooral wanneer deze kunsten in het openbaar, dus voor het publiek, worden gebracht. Slechts wanneer alle hedendaagse kunstschilders zich zouden bezondigen aan deze absurde wijze van schilderen, zou men het bestaande vooroordeel gegrond mogen noemen. Het is zeer moeilijk om de goede van de slechte werken te onderscheiden, omdat alle schilders hun toevlucht erin zoeken, hun ideeën te verwezenlijken in abstracte vormen. Het probleem voor deze schilders ligt in het experimenteren, in de vraag hoever zij kunnen gaan met stylering van de figuren. Wanneer zullen zij de grens bereikt hebben? Waar zal deze grens liggen? Niet voor niets wordt daarom zo vaak gezegd, dat de kunst "experimenteert". De moderne kunst is alleen dan "kunst", wanneer de kunstenaar niet alleen naar een esthetisch, maar ook naar een sociaal verantwoorde vormgeving streeft. Is dit echter bereikt, dan doet de manier om tot expressie te komen er weinig meer toe, want, zoals Michelangelo zei: "Men schildert met het hoofd, en niet met de handen".

P.I, IIIc

GROTE BLUPH EN DE SPORTMAGNEET

1) Grote Bluph zat somber, ja verbitterd, voor zijn te kleine wigwam, in het hoofddorp der democratische Phelawayomynts. Zijn anders zo rechte, massieve schouderpartijen, de glorie van zijn sportieve gestalte, mokten nu morsig laag op zijn scalpgordel. Zijn anders zo open, positieve blik had plaatsgemaakt voor een broeierige oogopslag, die overduidelijk aantoonde, dat Bluph zat te zinnen op wraak. Zinnen, echter (hoewel in iets andere zin), waren zelfs op de Lagere Phelawayomynt School (het zgn. LPS) nooit zijn sterkste punt geweest en Bluph bleef ook nu steken in de primaire syntactische opbouw, hetgeen hem belette verder te komen dan een sputterend geuit: "Die boekbunzing". Deze boekbunzing zat aan de overzijde van de dorpsstraat in zijn wigwamvoortuintje ernstig te bladeren in een grote stapel tijdschriften, voorzien van de cryptische opdruk: Stem-Tor, Maandblad voor Natuurvrienden, waarmee de bunzing onlangs uit de naburige stad was weergekeerd.

2) Deze indrukwekkende hoeveelheid papier, beschreven met voor de meeste Phelawayomynts onbekende en deswege door hen welhaast van magische macht verdachte tekens, had Kleine Tor, zoals de nietige bunzing genoemd werd, een aan fluisterend ontzag ontsproten populariteit verworven. Door zijn bezit van deze schatten werd hij tot grootse dingen in staat geacht. En daar nu wrong de mocassin bij Grote Bluph. Jarenlang had hij gepoogd met wigwambezoeken, demonstraties etc. het volk, dat zich traditioneel steeds weer schaarde onder de leiding van medicijnmannen en tekenkenners, ervan te overtuigen, dat een nieuwe tijd een nieuwe leider eiste: een sterke man. Bijna was hij geslaagd. Hij had vele volgelingen en nu.... Pálvoor de a.s. interwigwamopperhoofdverkiezingen werd hij, de sterkste speergooier, de behendigste bijlzwaaier, de snelste loper van het dorp, van zijn vers gewonnen populariteit beroofd door een schriële tekenlezer. Het was te dol. Edoch, hoe de domme veerdragers aan het verstand te brengen dat ze de verkeerde partij kozen?

3) Grote Bluph zag de toestand somber in en groette dan ook nauwelijks zijn broer, die juist op zijn nieuw verworven bromros was gearriveerd. Plak-Plak was een zgn. "angry young indian", of in het streek-dialect: een Seerphelawayomnyt, en verfoeide als zodanig het hele bestaande sociale stamsysteem. Hij beleed zijn nieuwlichterij in het omverwerpen van totempalen en het geven van wilde wigwamfuiwen. Gedreven door een diepe genegenheid voor zijn broer, evenwel, die zelfs in zijn naam tot uitdrukking was gebracht, was hij wel bereid die te helpen. "Ik weet wat voor je. Kom mee", sprak hij vol nasale walging, alsof hem zojuist een verjaard schijfje bison was geoffreerd. Na enig tegenstribbelen liet Grote Bluph zich ertoe verleiden bij Plak-Plak achterop te stappen voor een wilde rit door het oude woud. Na korte tijd stopten ze voor een kleine bouwval. "Hiero", neusde Plak, en Bluph ging naar binnen. Daar, temidden van grote hoeveelheden bekers, zat een oud persoon.

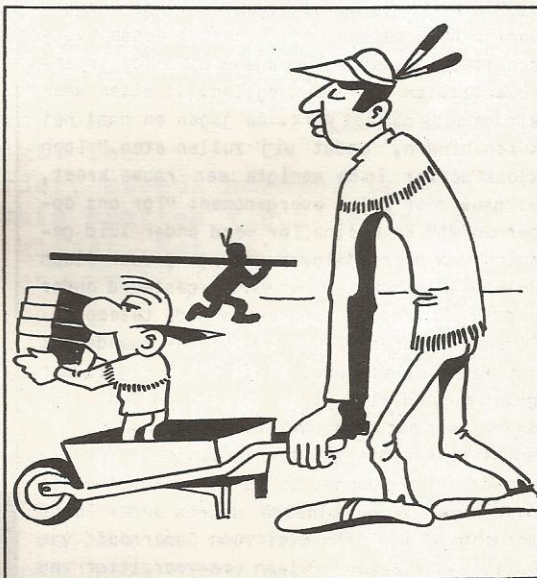
4) De oude man wendde het knoestige lichaam met zichtbare en hoorbare spierpijn om naar de deur en Bluph keek verbouwereerd in een paar doordringende ogen, die lichtelijk uit de toon (en bijna uit de kas) vielen, in een gelaat even bouwvallig als het door de oude baas bewoonde optrekje. Bluph opende zijn mond om een verklaring te uiten voor zijn plotseling verschijnen, maar de oude indiaan was hem voor en kraakte onheilspellend: "Karakters zijn levensgevaarlijk. Maar het snelle been en de sterke arm kunnen gevaarlijker zijn". Hij greep moeizaam achter zich en toonde Bluph een klein voorwerp. "Neem deze magneet en trek het vederdragend volk tot je. Maar pas op: geef ze voedsel, want een ongevoed volk is als een boemerang; het treft de werper." Angstig aanvaardde Bluph het geschenk en repten er zich mee terug naar zijn dorp. Daar aangekomen, begon hij meteen de kracht van de magneet te proberen.

5) Hij bevestigde de magneet aan zijn scalpgordel, toog naar het dorpsplein en begon daar enthousiast enige van zijn beste bijltoeren uit te voeren. Nauwelijks was hij begonnen, of het hele dorp stroomde uit om hem te zien. De magneet werkte! Evenals Bluph, overigens, die zich uitsloofde als nooit tevoren, voor zulk een publiek. Tersluiks, echter, keek hij om zich heen en toen hij meende genoeg gehoor te hebben, legde hij zijn bijl neer en richtte het woord tot hen: "Broeders, zie hier uw nieuwe leider! Niet de dorre tekenlezer, maar de gespierde Bluph zal uw nieuwe opperhoofd zijn. Kiest mij en ik geef u meer speerwerpbanen en bijlvelden. Ik geef u grote sportwigwampaleizen en elke dag wedstrijden. We zullen het snelste, sterkste, lenigste volk ter wereld worden en allen overheersen!" Een gejuich ging op en vele dorpelingen scheurden hun kleding in flarden, schreven erop: "Kiest Bluph" en trokken er mee als spandoeken het dorp door. De week daarop werd Bluph tot Opperhoofd gekozen.

6) Onmiddellijk begon men onder Bluph's leiding met de bouw van het grote sportwigwamcomplex en de aanleg der bijl- en speerwerpvelden. Niemand wijdde zich meer aan zijn vroegere bezigheden. Ieder werkte, aangelokt door de hoge beloningen die Bluph in het vooruitzicht stelde, mee aan het nationaal project. Maar toen de eerste betalingen moesten worden gedaan, bleek de stamkas reeds spoedig uitgeput. Plak-Plak, die minister zonder portefeuille was geworden, wist echter een goede oplossing. En op een grauwe morgen werd Kleine Tor, de tekenkenner, door een grote menigte onder Plak's leiding ruw beroofd van zijn tijdschriften, die grif werden verkocht aan medicijnmannen uit naburige dorpen voor veel geld, waarmee de voltooiing van het grote project en de aankoop van veel toernooisperen en bijlen werden bekostigd. Op de dag van de opening van de sportwigwam, echter, trokken grote groepen veerdragers naar de dorpsbakkerij. Men was aan het eind van zijn voorraden gekomen en wilde eten. Bij de bakkerij, evenwel, wachtte hen een verrassing.

7) De bakker kwam juist mistroostig aanlopen en zei als terloops tot de eersten: "Kom net van de slager. Hij heeft geen half ons bison meer. Niks!" Een ontsteld gemompel ging door de menigte. Een grote indiaan stapte naar voren: "En jij dan? Heb jij niks meer?" "Geen kruimel", snikte de bakker. "De hele stam zit zonder eten." Het gemompel zwol nu aan tot een woedend geschreeuw. Maar al gauw maakte dit plaats voor een doodse stilte. De menigte zweeg verslagen. Toen fluisterde iemand: "We gaan naar Kleine Tor, de tekenlezer. Die zal raad weten." En plots weer vol hoop, snelden allen derwaarts. Kleine Tor zag, mistroostig tussen de puinhopen van zijn wigwam gezeten, de menigte komen. "Tor, Kleine Tor, help ons", gilde men al van ver. "Wat moeten we doen?" En dichtbij gekomen, vertelden ze hun problemen aan hem en vroegen weer om raad. Kleine Tor richtte zijn nietige gestalte op en sprak: "Vergeet uw toernooien en wedstrijden tot het werk is gedaan. Dat stond in mijn oude geschriften en die bevatten wijsheid."

8) "De snelle voet, de sterke arm, de ver geworpen bijl, alleen, zal niemand voedsel verschaffen. Arbeid en de wijsheid van de tekenlezer zullen ons leven vullen. Ga allen weer als vanouds aan het werk. Ga jagen en haal het koren binnen, opdat wij zullen eten." Toen klonk achter in de menigte een rauwe kreet, al gauw door allen overgenomen: "Tor ons opperhoofd!" En Kleine Tor werd onder luid gejuich naar de raadwigwam gedragen, waar Bluph en Plak-Plak naar buiten werden gesleurd onder het geroep van: "Bluph moet aan de totempaal. Plak moet hangen!" Maar Kleine Tor maande tot stilte en sprak: "Laat Bluph vrij. Hij is een groot man, op zijn eigen terrein. En dat ligt daar, waar het na de arbeid goed verpozen is. Hij heeft slechts zijn terrein verward met het mijne. Laat hem gaan". En zo geschiedde en het dorp groeide en bloeide daarna onder Tor's leiding. Nu is Tor's kleinzoon Opperhoofd van Buitenwamse Zakenen Bluph ere-voorzitter van de keuzecommissie der AWBB, de Algemene Wam Bal Bond. De grote sportwigwam is jammer genoeg omgebouwd in een school voor jonge tekenlezers.

Water

Liefkozend gaan mijn handen langs de boot. DE boot. De glanzende lak weer-spiegelt mijn gezicht.

Ik sla het grootzeil aan. Voorzichtig trek ik het door de gaffel en dan door de giek heen; nu de fok nog..... de boel opruimen..... de zeilzakken in het vooronder..... de schoten klaren. Ik kijk eens naar de lucht; grote wolken jagen langs de hemel. De opwindende geur van water en wind prik-kelt in mijn neus.

Ik maak de boot los en vaar de haven uit: een poppetje in een notedop. Ik voel hoe de wind aan de zeilen rukt; de boot trilt, het roer zingt. Toe maar windje, blaas maar! Harder, steeds harder! Ik vlieg nu over het water; links en rechts spatten vleugels van water; de boeg verheft zich, de boot glijdt. Het lijkt wel een meeuw die haar vleugels uitspreidt en opwil vliegen. Het roer bromt en trilt: alles leeft. En ik?

Ik zit met tintelende wangen buitenboord, en hang wat ik kan. In m'n ene hand de grootschoot, in m'n andere het roer. Mijn haren wapperen om mijn gezicht, het zeil klappert. Aan die boel! Strakker die schoot: váren moet je! En zo schieten we samen over het water: de boot en ik. De oevers stuiven langs ons heen; overal bruist en spat het. Het riet buigt op de wind en zegt me gedag. Eenden en meerkoeten zwemmen en vlieg-stappen verschrikt weg, als ik dichterbij kom. De wind waait door me heen en jaagt alle gedachten op de vlucht.

Al wat overblijft is een tintelend gevoel van macht en kracht, als ik zo over het water scheer. Ik ga overstag. Even klappert het zeil, dan valt het weer vol en we varen weer, nu met de wind in de rug. Lekker gevoel is dat: eerst aan de wind zwoegen, je moe werken, dan, met een blij gevoel, het roer omwenden, terug! De wind in de zeilen, de zon op het water. Hoog boven me jagen de wolken hun eindeloze vaart. Een meeuw krijst. De bomen op het land, veraf, buigen op de wind. Overal ruist het, bruist het. In mij daalt een diepe rust neer. Waar zijn alle zorgen van zo straks? Waar? Het is nu weer licht, helder licht om me heen! Ik zit stil en laat alles over me heen gaan. Dan loef ik op, ga weer overstag. Nogmaals speel ik met de wind. Ik kan er niet genoeg van krijgen! Plotseling merk ik dat het donker is geworden. Ik ga terug en tuig de boot af. En ik ga naar huis. Ik ben een nieuw mens.

VOORHOEVE & DIETRICH N.V.

Boekverkoopers

NIEUWE BINNENWEG 29

Boeken voor studie en ontspanning

GERESERVEERD

JONGERE SCHRIJVERS IN HET LITERATUURSCHEMA?

Een intrigerend vraagstuk voor jonge mensen, niet in het minst voor die van onze tijd, is de continuïteit in de literatuur van elementen, die, eerst nadat ze door de tijd van de mens gedistantieerd zijn, gedefinieerd kunnen worden.

Het werk van onze dichter is genoegzaam bekend, zonder dat - bij mijn weten - iemand het heeft aangedurfd tot nu toe het in te delen in de grote lijnen van wereld en nationale literatuur.

Echter wel is het mogelijk al vroeg een verwantschap te ontdekken tussen dichters-tijdgenoten of -opvolgers. Om bij het laatste te beginnen, vele dichters hebben in het verwezenlijken van hun eigen kunst gesteund op voorgangers en wat is denkbaarder, dan dat zich daar een stroom van richtingaangevende beïnvloeding heeft bevonden? Het contact tussen tijdgenoten zal eenzelfde stroom veroorzaken.

De verschillende stijlen kunnen afhangen van externe omstandigheden als fysisch, politiek en sociaal klimaat, dat via de interne omstan-

digheden bij de dichter tot uiting komt in een gesubjectiverde tijdstijl, wat het bewijs is voor de mogelijkheid van verwantschap tussen dichters.

Wanneer nu een aantal dichters, van wie de onderlinge overeenkomst evident is, door de tijd nog niet op voldoende afstand van ons is gekomen, is het dan pertinent onmogelijk om hen als een reeks (geen tijdgenoten) of als een blok (tijdgenoten), aan te knopen, ergens bij het reeds bestaande schema van stromingen?

Om te tonen, dat een continuïteit aan te tonen is, ook daar, waar dus van officiële indeling nog geen sprake mag zijn, zet ik twee figuren naast elkaar, die in hun levensloop overeenkomst vertonen (beide zijn jong gestorven), maar wier dichterlijke overeenkomst bij uitstek treffend is: Hendrik Marsman en Hans Lodeizen.

Hendrik Marsman is vroeg gestorven, maar toch heeft hij de tijd gehad, zich volledig te ontwikkelen: zijn laatst voltooide bundel "Tempel en

Kruis" rekest af met alles wat ervoor geweest mag zijn en is de laatste boog aan de cirkel, Marsman.

Hans Lodeizen heeft die tijd niet gehad, Deze leefde van 1924-1950, maar als heeft hij dit voorvoeld, hij heeft zijn cirkel geconstrueerd met een kleinere straal, waardoor hij wél beginstadias van Marsman, het extrême solipsisme

De zon hing laag.

tussen de witte muren
verbloedde goud en zwart
het avondrood.

hij, van zijn hoog terras,
volgde de lange strepen,
het vluchtig zog

van nooit geziene
nooit gedroomde schepen
door het gemarmerd
zilver van de zee.

H.M.

en syncretisme, mist, maar in zijn cirkel de late voltooiing van Marsman herbergt.

Kenmerkend voor de voltooiing van Marsman als dichter, is zijn taak als redder of opbouwer van de Europese cultuur. Het spreekt vanzelf dat Lodeizen in deze nooit zo diep is gekomen, echter als we deze gedichten vergelijken:

HET WATER

in de rose hemel
en in de geweldige stilte
hoorde hij een stem
een gevoelige stem van
geel riet, die hem toeriep
in de rose hemel
hem toeriep
en in de geweldige stilte

er stond een man
aan de overzijde van het water
die hem toewuifde
in de rose hemel
een man tussen het gele riet

hij wachtte heel lang
en antwoordde niet
op de gevoelige stem
van geel riet, die hem toeriep
in de rose hemel
en in de geweldige stilte

hij antwoordde niet
en wachtte.

H.L.

De mystiek, die uit beide gedichten spreekt, het zwevende en het dromende, voert duidelijk in beide gedichten de boventoon. Het "gemarmerd zilver van de zee" en de "rose hemel" zijn de symbolen voor de cultuur, die de dichters respectievelijk als

"nooit gedroomde schepen" en "de geweldige stilte" voor ogen staat. Ik geloof dat dit bewijs genoeg is om aan te nemen, dat Hans Lodeizen, evenals Marsman, met zijn gedichten cultuurbeïnvloeding beoogt.

Afgaande op het grote aantal adjectieven in beide gedichten zou men geneigd kunnen zijn te spreken van impressionisme. Echter, Marsman is daarvan gescheiden door een zeer expressionistisch begin - zal hij als cultuurbouwend dichter, die hij later is, teruggrijpen op iets dat voorbij is? - en Lodeizen is te direct met dit dichterschap van Marsman verbonden - zijn gedichten mogen dan veel egocentrischer zijn, waardoor hij een groot deel van de afstand tot de cultuur mist, die nodig is om de beschaving te leiden, waarschijnlijk toch wel een kleine aanwijzing van zijn onvolgroeidheid - dan dat hij, zijn voorbeeld voorbijgaande, zou teruggrijpen op het impressionisme. Laat het dan geen impressionisme zijn, de overeenkomst zal toch duidelijk blijken en in aanmerking genomen, dat tussen beide gedichten een tijdsruimte gedacht moet worden, van ongeveer tien jaren, jaren waarin de externe omstandigheden zozeer veranderden, dat hun invloed op de "gesubjectieveerde tijdstijl" niet denkbeeldig zou zijn geweest - 1940-1950 -, kan men wel stellen, dat de overeenkomst niet toevallig, of gekunsteld kan zijn, maar moet berusten op een wezenlijke overeenkomst bij de dichters, van hetgeen bepalend is voor hun scheppingen. Om dit betoog te staven, vergelijken we nog twee gedichten, gebouwd op het patroon van het mortalisme, de angst voor de dood, die beiden uiteindelijk verrast heeft:

"Niets anders dan de vrees voor de dood
en de angst te verwaaien als as
dreef mij voort met den avondval
naar het donker verraad van het kruis,
toen ik, walgend van schaamte en pijn
werd meegevoerd met den drom
verblind door het bloedend visioen,
werd mijn trots verteerd door de vraag:
- wat doet gij, wat hebt gij gedaan?
doch mijn hart gaf het antwoord al:
- ik wil God zijn om niet te vergaan".

H.M.

DE SCHULDEISER

Ik heb wel niet gewerkt ik weet het
maar ik heb proberen te leven zo druk
als ik kon de zon tegemoetlopend
me in het water ronddraaiend tegen
mijn vader en moeder glimlachend.

nu denk ik ik sta dicht bij de dood
dan iemand ooit tevoren ik kijk over
de rand in het zilveren water, en het
gezicht dat ik daar zie is mijn eigen
gezicht, ik sta opgeschreven ten dode.

maar weet ik dan niet wat ik gedaan
heb de avonden dat ik alleen op mijn
kamer wachtte op slaap of 's ochtends
wakker werd en schrok wanneer de zon
gedoopt was in watten als een wond.

nee ik kan de wereld niet verzaken ik
zal het leven door moeten gaan mijn
vrienden hulde brengend me op de
wolken voortslepend langzaam oud
wordend als een boom in een bosrand.

H.L.

Merkwaardig, èn het meest kenmerkend, voor de overeenkomst tussen de dichters is het besef, ondanks de nabijheid van de dood, te willen of te moeten blijven leven. Beiden voelen dat zij een taak te vervullen hebben, waarbij die van Marsman een cultuur-vormende taak is en die van Lodeizen - wegens zijn zeer korte levensduur - een meer persoonlijke.

Hiermee mag de verwantschap voldoende duidelijk zijn komen vast te staan. Dus kunnen we los van het bestaande literatuurschema een rechte lijn trekken van Marsman tot Lodeizen, in tijd van 1930 - 1950. Wellicht is het voor de geleerden mogelijk, deze losse lijn aan hun zo fraaie, kundig geconstrueerde schema aan te passen.

De ideale camera voor scholieren!

Nieuwe camera voor het formaat 4 x 4
op een normale rolfilm, waarvoor
16 opnamen!

Uitgerust met grote
optische zoeker.

Film inleggen gaat ge-
makkelijk en snel, dank-
zij de uitzwenkbare
film-houders.

In drie modellen:

Isoly I . . . f 48,--

Isoly II . . . f 58,--

Isoly III . . . f 88,--

Paraattas
voor camera f 11,--

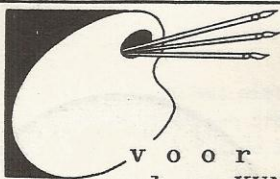

Voor al deze modellen is een handige flitser
leverbaar, die zonder kabeltje direct contact
maakt met de camera f 14,50
Tasje voor flits f 4,75

FOTO

GRAAF

WALENBURGERWEG 3 - Telefoon 44552
MEENT 44 - Telefoon 119105
Rotterdam

Lucas

Nieuwe Binnenweg 126

Tel. 51730, Rotterdam

voor

al uw KUNSTSCHILDERS-, TEKEN- en SCHOOLMATERIALEN

Sinds 60 jaar!

Leveranciers aan scholen en academiën

BOEK- en

KANTOORBOEKHANDEL

Ad van der Ree

Kantoorbenodigdheden

Kantoormeubelen

Drukwerk

Pockets - Romans

School- en

studieboeken

Het adres weet u:

PEPPELWEG 86 a - Rotterdam

Telefoon 18.95.17

Giro 64.06.87

Parfumerieën

Cosmetica

Bijoutherieën

A. Zimmerman & Zn.

Dameskapper

Bergse Dorpsstraat 34, Rotterdam-13

Telefoon 18.74.00

In onze 27 plaatsen tellende salon wordt
u persoonlijk en vakkundig gekapt

AAN DE DONATEURS VAN DE CALAND BOND

Namens het bestuur van de Caland Bond, dank ik u hartelijk voor uw donaties. Wij mogen wel zeggen, dat wij met de opbrengst tevreden zijn.

We hebben niet alleen girostrookjes ontvangen, doch ook enkele brieven, waarin aanmerkingen gemaakt werden op het door ons gevoerde beleid. Wij geven toe, dat uit de brief van 14 januari j.l. niet duidelijk blijkt, waarom wij om uw donaties gevraagd hebben. Om ons verzoek te rechtvaardigen, delen wij u over onze uitgaven het volgende mede:

Wat wij hier schrijven, staat in onze schoolkrant, die prima verzorgd is. Deze krant kost f 2.000,-- per jaar. Hiervan komen f 1.200,-- voor rekening van de Bond.

Wegens het grote aantal leerlingen van onze school waren wij genoodzaakt onze "Grote Bondsavond" tweemaal te houden. Dit hield voor ons in, dat de kosten ook dubbel zo hoog werden.

De Bond had aan het begin van het schooljaar 2 subverenigingen; beide ongesubsidieerd. Op het ogenblik zijn het er vijf, met name de geschiedenis-, biologie-, aardrijkskunde-, filatelisten- en fotoclub. Deze hebben wij subsidies verleend, hetgeen ons een flink bedrag kost.

Laten wij ook niet vergeten de kleine avonden voor de leerlingen, waarvoor wij onder meer telkens een zaal moeten huren.

Wij hopen, dat wij alle donateurs met het bovenstaande een idee hebben gegeven van onze grote kosten. Zij kunnen er zeker van zijn, dat hun geld goed is besteed.

Met vriendelijke groeten

namens het bestuur,

H. Risch
(voorzitter)

Blik op

LUCHTMACHT en VLIEGTUIGEN *van Rusland*

De Russische luchtmacht (ook wel rode luchtmacht genoemd) is de sterkste luchtmacht ter wereld. De Russen hebben ± 20.000 in actieve en ± 15.000 vliegtuigen in reservedienst.

Vrijwel elk Russisch vliegtuig-type (ook civiel) heeft een codenaam, die door de NAVO is uitgedacht. Zo'n codenaam bestaat uit 1 of 2 lettergrepen die resp. aanduiden of het een propeller- of straalvliegtuig (raketvliegtuig) is. Verder is de 1e letter van die codenaam van belang voor de functie van het toestel, b.v. Fighter - jager; Bomber - bommenwerper; Cargo - vrachtvliegtuig; Helicopter - helikopter; Miscellaneous - het overschot zoals: zweefvliegtuigen, lesvliegtuigen, vliegboten enz. Ook helikopters hebben 1 lettergreep. Als we dus FANG lezen, weten we dus, dat het een schroefvliegtuig, en bovendien een jager is. De FANG is de laatste van de succesvolle 1-persoons schroefjagers, die bij Laroehkin zijn gebouwd (LA zijn de beginletters van de fabriek Laroehkin. Zo heeft elke Russische vliegtuigfabriek zijn eigen beginletters voor de type-aanduiding). De LA-11 FANG heeft ook veel in de Koreaanse oorlog dienstgedaan en vliegt nú nog bij de N.Koreanen en de "Rode" Chinezen. De kist heeft een kruissnelheid van ± 600 km/u en een max.snelheid van 675 km/u.

De Mig-15, ontworpen bij de fabriek Mikoyan en Gurerich, is op slag beroemd geworden door de eerste straaljagergevechten in de geschiedenis met de Amerikaanse North-American F-86 Sabre; ook al in de Koreaanse oorlog. Over het algemeen genomen moest de Mig-15 FAGOT het onderspit delven voor de Sabre.

Van de FAGOT zijn er maar liefst meer dan 16.000 gebouwd. Het toestel is geleverd aan de landen: Rusland, Noord-Korea, Comm. China, Polen, Indonesië, Egypte en Syrië, Tsjecho-Slowakije, Bulgarije, Hongarije en Roemenië. Enkele gegevens: bewapening 1 kanon van 37 mm en 2 van 23 mm. Hij kan bereiken: een hoogte (plafond) van 15.550 m, een afstand van 960 km en een maximum snelheid van 1093 km/u; hij heeft een vliegduur van 2 uur.

Het toestel is weliswaar verouderd, maar vliegt nog steeds. Ook met de 2-zit trainer Mig-15 U MIDGET wordt nog veel gevlogen.

De bekende Mig straaljagers van het ogenblik zijn uit dit toestel ontworpen; de Mig-21 FACEPLATE (max. sn. 1750 km/u) is uit de Mig-19 FARMER (m. sn. 1440 km/u), die uit de Mig-17 FRESCO (max. sn. 1135 km/u) en die op zijn beurt weer uit de Mig-15 FAGOT ontwikkeld. Al deze Mikoyan en Gurerichs hebben een pijlvleugel en 1 straalmotor.

Andere moderne straaljagers zijn:

Yakorler Yak-25 A, B, C FLASHLIGHT. Alle 3 de versies zijn 2-motorig en hebben een pijlvleugel. De maximum snelheid is + 1050 km/u.

Sukhoi FISHPOT en FISHBED met deltavleugels. De éénmotorige machines hebben een max. snelheid van Mach 1,7. (Mach 1 = geluidssnelheid.)

Belangrijke bommenwerpers:

Yak-u2 BACK FIN; 2 motorig; pijlvleugel; max. snelheid Mach 1,5; lichte bommenwerper.

Yak-? BLOWLAMP; 2 motorig; pijlvleugel; + 1100 km/u; lichte bommenwerper.

Tupoler TU-16 BAUGER; 2 motorig; pijlvleugel; + 1000 km/u; middelzware bommenwerper.

Uit de laatste is ontwikkeld de TU-10u CAMEL straalverkeersvliegtuig, waarmee de Aeroflot regelmatig op Schiphol neerstrijkt; max. snelheid 896 km/u; ook 2 motoren en pijlvleugel.

TU-20 BEAR. Het éénlettergrepige woord BEAR zegt ons dus, dat het een schroefvliegtuig is; 4 motorig; pijlvleugel; maximum snelheid 1000 km/u!

Dat wil dus zeggen dat deze schroefturbinebommenwerper bijna even snel is als de DC-8 straalverkeersvliegtuig o.a. van de K.L.M., die op zeeniveau een max. snelheid van 1002 km/u heeft. De BEAR kan retourvluchten Moskou - New-York - Moskou maken, zonder te landen. Het is de zwaarste bommenwerper van de Sovjets. Uit de BEAR is, net zoals we bij de BADGER hebben gezien, ook een verkeersmachine ontwikkeld; en wel de grootste van de wereld. De naam van het toestel is: TU-114 "ROSSIYA" CLEAT. Ook een schroefvliegtuig dus. Het turbinevliegtuig heeft ook een pijlvleugel en 4 motoren; max. snelheid 875 km/u.

Volgens Radio Moskou kan de machine elke plaats ter wereld bereiken. De Russische Staatsmij АЭРОФЛОТ (Aeroflot) vliegt met de machine o.a. op New York.

Verder nog de BISON waarvan "het Westen" niet weet bij welke fabriek hij ontworpen is (Ilyushin?). Pijlvleugel en maximum snelheid \pm 1000 km/u.

De Russen weten bijzonder krachtige straalmotoren te bouwen, want deze 4-motorige lange-afstand straalbommenwerper valt in dezelfde klasse als de Amerikaanse Boeing B-52 Stratofortress, die er 8 heeft.

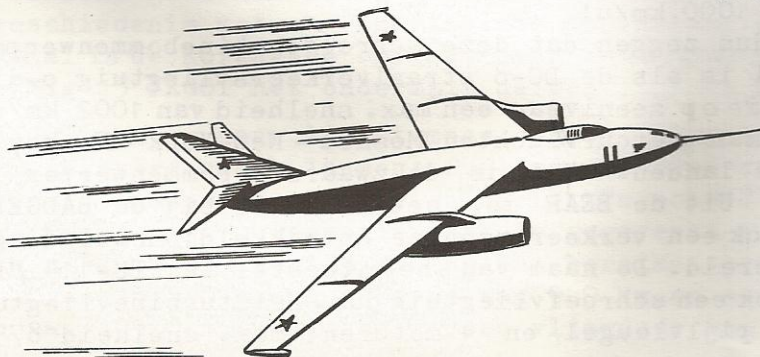
Een nog grotere bommenwerper is de BOUNDER, ook al zo'n long-range jetbomber, snelheid Mach 2, 4 motoren en een delta-vleugel. Van dit toestel zijn praktisch nog geen gegevens; het is dus nog als geheim te beschouwen.

Er gaan al geruchten over de eerste 4-motorige atoombommenwerper*), die een lengte van circa 65 meter met heel korte vleugeltjes en een snelheid van Mach 2 zou hebben. Of het waar is.....?

- *) Hiermee bedoelt men dus, dat de bommenwerper in staat is, atoom- en waterstofbommen mee te voeren, dat hij kernreactors heeft, die de (straal)motoren aandrijven. Dat betekent dus dat zo'n bommenwerper wekenlang in de lucht kan blijven zonder te tanken!

Wat een radio-activiteit zal er in de lucht komen, als er een paar van die kisten uit elkaar ploffen!

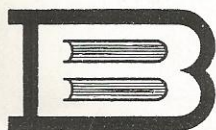
G.D. 2B

Kleine geschenken
onderhouden de vriendschap.
Reeds vanaf f 1,25
is er een grote sortering pockets in
onze zaak, waar u rustig
mag rondneuzen.

Onze afdeling kantoorboekhandel
staat ook steeds klaar
om u op alle mogelijke manieren van
dienst te zijn.

SPECIALE VULPEN SERIE !

**Boekhandel
Bokhorst**

Rotterdam: Vierambachtsstraat 119 - Tel. 53716 •

Peppelweg 128 - Tel. 189356 •

kies..

als alle cracks
een volledige sportuitrusting
bij

Sporthuis Centrum

en slaag voor de
volle

100%